

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/267/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3810212778
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3810212778.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa V. Y., bytom V., K. XX, zastúpeného X. proti odporcovi X., zastúpeného X., o neúčinnosť kúpnej zmluvy, na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 4. júla 2012, č.k. 6C/142/2010-194, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **z r u š u j e** a vec mu vracia **na ďalšie konanie.**

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že kúpna zmluva, uzavretá dňa 20.1.2009 medzi spoločnosťou F., zastúpená konateľom spoločnosti X. ako predávajúcim a X. ako kupujúcim, ktorej predmetom bol prevod nehnuteľností v k.ú. V., zapísané na LV č. XXXX - kultúrne a spoločenské zariadenie č. súpisné XXXX-X na CKN parc. č. XXXX/XX, č. XXXX/XX, CKN, parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 5 m², CKN parc. č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 62 m², CKN parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 417 m², CKN parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 3 m² v podiele 1-ica, nehnuteľnosti zapísané v LV č. XXXX - CKN parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 113 m², CKN parc. č. XXXX/XX - ostatné plochy o výmere 26 m² v celosti, nehnuteľnosti zapísané v LV č. XXXX - CKN parc. č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 377 m², CKN parc. č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 58 m² v podiele 52/435-ín, je voči navrhovateľovi právne neúčinná. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 42a ods. 1 až 5, § 42b ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava I., č.k. 8C 126/2009-51 zo dňa 25.05.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 10.08.2010 súd rozhodol, že spoločnosť F. je povinná do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť navrhovateľovi sumu 11.949,81 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne z dlžnej sumy od 01.10.2006 až do zaplataenia a nahradiť trovy konania vo výške 716,99 Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 933,49 Eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Konštatoval, že uvedenú pohľadávku navrhovateľ vymáha od odporcu v exekučnom konaní Ex 1461/10, kde súdny exekútor Q.. X. Y. dňa 25.05.2011 právnej zástupkyňi navrhovateľa oznámil, že nemožno predpokladať čo i len čiastočne uspokojenie pohľadávky navrhovateľa, nakoľko sa nepodarilo zistiť majetok povinného, z ktorého by bolo možné očakávať uspokojenie pohľadávky navrhovateľa, a preto doporučil súdny exekútor zváženie podať návrh na zastavenie exekúcie pre nemajetnosť povinného aj napriek tej skutočnosti, že povinný je spoluvlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v k.ú. V., zapísanej na LV XXXX ako stavba na parcele č. XXXX/XX, súpisné číslo XXXX-X, avšak spoluvlastnícky podiel povinného je zaťažený niekoľkými exekučnými záložnými právami. Vzhľadom k tejto skutočnosti mal za to, že nemožno predpokladať uspokojenie vymáhanej pohľadávky z tohto majetku. Kúpnu zmluvou, uzavretou dňa 20.1.2009 medzi spoločnosťou F., zastúpená konateľom spoločnosti - odporcom ako predávajúcim a odporcom ako kupujúcim boli prevedené nehnuteľnosti, špecifikované vo výroku napadnutého rozsudku, na odporcu za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 20.000 Eur. Kúpnu zmluvou zo dňa 12.11.2010 previedol odporca na kupujúceho B. nehnuteľnosti, špecifikované v odôvodnení napadnutého uznesenia za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 333.333,33 Eur. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania

súd prvého stupňa dospel k záveru, že boli splnené podmienky na vyslovenie, že kúpna zmluva uzatvorená dňa 20.01.2009 medzi dlžníkom navrhovateľa a odporcom ohľadom nehnuteľností popísaných vo výroku tohto rozsudku, je právne neúčinná voči navrhovateľovi, nakoľko na takéto prevod nehnuteľností nie je žiaden rozumne odôvodniteľný hospodársky dôvod ako ten, že úmyslom odporcu bolo týmto prevodom ukrátiť svojich veriteľov, ktorým v tom čase bol navrhovateľ. Mal za to, že neobstojí ani tvrdenie odporcu, že o pohľadávke navrhovateľa, vyplývajúcej zo zmluvy zo dňa 07.10.2003, nevedel, nakoľko si túto zmluvu neprečítal pred podpisom, ani potom, a že o tejto skutočnosti sa dozvedel až v tomto konaní a ani tá skutočnosť, že mal za to, že svoj dlh, vyplývajúci z rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I., sp. zn. 8C 126/2009 splnil úhradou poslednej splátky podľa bodu III ods. I Zmluvy o pôžičke dňa 31.12.2005 vo výške 240.000,- Sk. Poukázal na to, že úmysel ukrátiť veriteľa sa predpokladá pri právnych úkonoch, ktorými boli veritelia dlžníkov ukrátení, a ku ktorým došlo medzi dlžníkom (právnická osoba) a členom štatutárneho orgánu, alebo ktoré dlžník urobil v prospech týchto osôb. Táto vyvrátiteľná právna domnienka uľahčuje právnu pozíciu veriteľa, hoci aj tu existuje zákonná výnimka. Uvedené neplatí, ak druhá strana dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla rozpoznať. Dospel preto k záveru, že boli splnené všetky podmienky na vyhovieť návrhu, pričom zo strany odporcu nedošlo k preukázaniu okolností, ktoré by vylučovali pripustiť odporovateľnosť. Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal od odporcu zaplata 13.600,29 Eur s príslušenstvom, súd prvého stupňa návrh v tejto časti zamietol s odôvodnením, že priznaniu takéhoto nároku musí predchádzať právoplatné určenie neúčinnosti právneho úkonu. Vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

Proti rozsudku vo výroku, ktorým bolo návrhu vyhovieť, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca, ktorý sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku a zamietnutia návrhu. Súdu prvého stupňa vytýkal, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že súd prvého stupňa jedinou vetou zdôvodnil, prečo na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že boli splnené podmienky, že kúpna zmluva, uzatvorená dňa 20.01.2009 medzi dlžníkom navrhovateľa a odporcom ohľadom nehnuteľností, popísaných vo výroku rozsudku, je voči navrhovateľovi právne neúčinná. Vyslovil názor, že takéto odôvodnenie neobstojí, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Uviedol, že súd prvého stupňa síce vymenoval jednotlivé dôkazy, ktoré na pojednávaní predložil, pričom z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, že by sa nimi zaoberal, že by ich hodnotil, teda, že by postupoval v zmysle § 132 O.s.p. O tom, že navrhovateľ má voči firme F. pohľadávku a z akého dôvodu, sa dozvedel až z doručeného návrhu, ktorý mu bol doručený súdom prvého stupňa dňa 15.01.2011. Pred podaním návrhu ho navrhovateľ nevyzval riadnym relevantným písomným spôsobom na zaplata dlžnej sumy 11.949,81 Eur s prísl. Nedozvedel sa ani o samotnom konaní, vedenom na Okresnom súde Bratislava I. pod sp. zn. 8C/126/2009. Jediným dôvodom prevodu vlastníckeho práva firmy F. na odporcu ako na fyzickú osobu bola skutočnosť, že potreboval získať finančné prostriedky a nie ukrátiť veriteľov. Dôvodil, že pokiaľ veriteľ jednoznačne nepreukáže existenciu úmyslu ukrátiť veriteľa realizovaným právym úkonom, resp. vedomosť druhej strany o takomto úmysle nie je splnená základná podmienka, aby mohol súd takémuto návrhu vyhovieť. Poukázal na to, že firma F. v súčasnosti riadne podniká, zveľaduje svoj majetok, postupne si platí svoje záväzky, o ktorej skutočnosti predložil súdu prvého stupňa doklady. Tvrdil, že navrhovateľova pohľadávka zanikla zaplatením a v tomto smere poukazoval na zmluvu o pôžičke peňazí zo dňa 07.10.2003 na sumu 1.850.000,- Sk, uzavretej medzi navrhovateľom ako veriteľom a firmou F. ako dlžníkom presne v ten istý deň, ako došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva nehnuteľností medzi navrhovateľom a firmou F., s ktorými skutočnosťami sa súd prvého stupňa nezaoberal.

K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril navrhovateľ, ktorý sa domáhal potvrdenia napadnutého rozsudku. Tvrdenia odporcu o tom, že uvedený záväzok F. bol zaplatený, považuje za zavádzajúce. Odporca zánik záväzku nepreukázal, listinné dôkazy, ktoré v konaní predložil, s predmetným záväzkom nesúviseli. Uviedol, že dlžník F. kúpnu zmluvu zo dňa 20.01.2009 previedol nehnuteľnosti vo svojom vlastníctve za cenu 20.000 Eur do vlastníctva odporcu. Kúpna cena za nehnuteľnosť nebola primeraná cene, za akú bolo nehnuteľnosť možné predať na trhu, čo je zrejmé aj z vyjadrenia odporcu, ktorý v konaní uviedol, že následne previedol vlastníctvo k nehnuteľnosti na leasingovú spoločnosť za cenu 280.000 Eur. Takýmto prevodom došlo k objektívnemu zmenšeniu majetku dlžníka, lebo dlžník za svoje plnenie (nehnuteľnosť) nenadobudol finančné plnenie skutočne ekvivalentnej povahy. V prípade, ak by skutočne chcel dlžník F. previesť vlastníctvo za účelom získať finančné prostriedky pre F., bol by prevod vlastníctva realizoval s leasingovou spoločnosťou F. a nie odporcom. Kúpna zmluva, ktorá

ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky navrhovateľa ako veriteľa, je uzatvorená medzi F. a odporcom, ktorý je členom jej štatutárneho orgánu a zároveň spoločníkom. Obranu odporcu v tom smere, že nevedel a nemal ako vedieť o rozsudku súdu, a teda ani o pohľadávke navrhovateľa z dôvodu, že mu tento rozsudok nebol doručený, považuje rovnako za bezpredmetnú. Uviedol, že úmysel dlžníka ukrátiť jeho veriteľa zákon predpokladá a je na osobách dlžníkovi blízkych, aby preukázali opak, t. j. že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemohli, ani pri náležitej starostlivosti, poznať. Navrhovateľ v konaní preukázal, že v čase uzavretia zmluvy mal dlžník F. viacero veriteľov a sú voči nemu od roku 2007 až 2008 vedené viaceré exekučné konania. Z vyjadrenia exekútora, doloženého do spisu, je zrejmé, že dlžník F. nemá majetok, z ktorého by bolo možné uspokojiť vymáhateľnú pohľadávku navrhovateľa.

Krajský súd preskúmal vec v medziach podaného odvolania, t. j. vo výroku, ktorým bolo návrhu vyhovené, v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušiť a podľa odseku 2 citovaného zákonného ustanovenia vec v tomto rozsahu vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého nie je potrebné nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

Podľa § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený, a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a § 117), alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

V preskúmvanej veci súd prvého stupňa mal za to, že boli splnené podmienky na vyslovenie neúčinnosti kúpnej zmluvy zo dňa 20.01.2009, uzavretej medzi F. ako predávajúcim a odporcom ako kupujúcim, predmetom ktorej boli nehnuteľnosti, špecifikované vo výroku napadnutého rozsudku.

Medzi predpoklady odporovateľnosti ako inštitútu občianskeho práva, ktorým účelom je zabrániť nepoctivým úkonom dlžníka, ktorým zmenšuje svoj majetok na úkor veriteľov, okrem iného patrí aj to, že k právnomu úkonu, ktorému sa má odporovať, došlo v posledných troch rokoch, ktorá lehota sa počíta spätne od urobienia úkonu, ktorým sa odporuje; ak je napádaný právny úkon urobený neskôr, nemožno mu už odporovať. Inak povedané, nárok na odporovanie zaniká uplynutím 3-ročnej lehoty, ktorá začína plynúť od urobienia právneho úkonu (od jeho vzniku). Na uplynutie lehoty troch rokov súd prihliada z úradnej povinnosti, pretože nárok na odporovanie zaniká, nepremlčuje sa, ale ide o prepadnú (prekluzívnu) lehotu.

Rozhodujúcim je preto posúdenie, odkedy začína plynúť 3-ročná lehota podľa ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka v prípade právnych úkonov, ktorých obsahom je právo k nehnuteľnosti.

Súd prvého stupňa sa žiadnym spôsobom nevysporiadal práve s týmto predpokladom odporovateľnosti, t. j. či návrh bol podaný včas, resp. či tento nebol podaný po uplynutí hmotnoprávnej lehoty stanovenej v ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka.

V súlade s ustálenou súdnou praxou (napríklad rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 18.07.2000, sp. zn. 31Cdo 619/2000, rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 31.08.2010, sp. zn. 30Cdo 531/2009) u právnych úkonov, na ktorých základe práva vznikajú vkladom do katastra nehnuteľností, možno v zmysle ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka považovať len taký právny úkon, na ktorého základe bolo vložené právo do katastra nehnuteľností. Trojročná lehota pre uplatnenie práva odporovať právny úkon dlžníka preto v takýchto prípadoch začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, ku ktorému vznikli účinky vkladu práva do katastra nehnuteľností.

V prípade, ak je napádaný právny úkon, urobený po uplynutí zákonom stanovenej 3-ročnej prekluzívnej lehoty, nemožno mu už odporovať. Povinnosťou súdu je prihliadnúť na preklúziu ex offo, teda z úradnej povinnosti. Nakoľko v danom prípade sa súd prvého stupňa zákonom stanovenou lehotou nezaoberal, so začiatkom plynutia prekluzívnej lehoty, prípadne s jej uplynutím sa žiadnym spôsobom nevysporiadal, jeho rozhodnutie je predčasné. Odvolací súd preto rozhodol o zrušení rozsudku v napadnutej časti a vrátení veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 1 písm. h), ods. 2 O.s.p.

Rozhodnutie bolo senátom prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.